

ת"פ (באר שבע) 17953-06-21 - מדינת ישראל נ' אורית ארייט מימון - בהעדר

ת"פ (באר-שבע) 17953-06-21 - מדינת ישראל נ' אורית ארייט מימון - בהעדרשלום באר-שבע
ת"פ (באר-שבע) 17953-06-21
מדינת ישראל

נגד

אורית ארייט מימון - בהעדר

בית משפט השלום בבאר-שבע

[05.11.2024]

לפני כבוד השופט אריה דורני-דורון

ע"י ב"כ עו"ד גל קנדלקר

ע"י ב"כ עו"ד פאולה ברוש

החלטה

1. לפניי הצורך בהחלטה האם יש להורות על מחיקת כתב האישום בתיק זה בשל טענה להבטחה שלטונית בדבר "סגירתו של התיק הפלילי" אם התיק האזרחי בו המתלוננת תובעת את הנאשמת ייסגר בהסדר, לשביעות רצון הצדדים. התיק האזרחי הסתיים בפסק דין. לא היה לגביו ערעור. האם הייתה הבטחה שלטונית? האם היא הייתה ברורה? מה טיבה? האם תנאי של "הסיום בהסדר" התקיים?

2. טרם נתחקה אחר "ההבטחה השלטונית", וטיבה, כבר עתה ייאמר כי גם אם קיימת שכזו, ואין היא כתובה או מובהקת ופרשנות לה בצידה, יש לבחון האם טענת הגנה מן הצדק זו, מחייבת סיומו של ההליך במחיקה כבר עתה. הוראת סעיף 149 (10) לחסד"פ (נוסח משולב) תשמ"ב-1982 ופסקי דין המעגנים דוקטרינת השתק ודיני תום הלב אינם מקימים תוצאה חד משמעית בשלב זה של מבחן התנהגות בלתי נסבלת של הרשות או התנהגות רשלנית העולה כדי הצדק מחיקת ההליך פלילי זה בנסיבותיו, ונראה כי קריאת הכיוון של אפשרות לשיקול דעת לסגירת תיק אינה התחייבות מובהקת מוחלטת.

3. התביעה האזרחית היא כספית דהיינו לכאורה, אם קיים חוב כספי ובעקבותיו מגיעים צדדים להתנהלות פלילית האם קיומו של החוב פוטרת את עובר העבירה לכאורה מלתת הדין רק משום כך שהוא צודק או קיבל כספו בסופו של יום? דומה כי התשובה שלילית.

4. המסלול האזרחי והפלילי פעמים ממתנים זה לזה מטעמים שונים. בדרך כלל האזרחי ממתין לפלילי כדי שלא להביא להפללה עצמית של נאשם בהליך האזרחי, ליעילות, העדר כפילות משאבים במיוחד כאשר אותה סוגייה לברור עומדת על הפרק בעילות השונות או פגיעה בהגנתו ולכן לא אחת מוגשות בקשות ל עיכוב הליך אזרחי עד לסיום ההליך הפלילי ועדיין ראו רע"א 854/97 לופטין יצחק נגד מוניקה תכשיטים בע"מ. אלא שבמקרה זה, לכאורה אמור היה המסלול האזרחי להשפיע על שיקול הדעת הפלילי במסגרת הסדר שמטרתו שביעות רצון המתלוננת. במקרה זה לא ברור כיצד סיומו של ההליך האזרחי נגע מהותית למהות המחלוקת הפלילית, אלא שיש בו מעין הסכמות שאם נפגע העבירה מרוצה אז המדינה מוכנה לשיקול סיום ההליך הפלילי בגישות הרווחות כיום של צדק מאחה וגישות הוליסטיות רחבות. יש לזכור כי לא בכל שביעות רצון של מתלונן המדינה הסוברנית לדאוג לאינטרס הציבורי, פוטרת נאשמים מהמשך ההליך.
5. מנגד, דומה הדבר להסדר ממנו חוזרת המדינה, או הבטחה שלטונית שיש ליתן לה מעמד מחייב שאם לא כן התנהלות צדדים לא תהיה בשקיפות אמון וכך יפגע מוסד המשא והמתן שבעטיו מקודמים תיקים והליכים מתוך אמון במסרים מהתביעה או ההגנה.
6. במקרה דנן, נראה כי דבר ההבטחה אינו מדויק שכן:
- אין כל בהירות מה פירושו של הסדר, איך קשור פסק הדין לעבירות מושא כתב האישום.
 - גם התוצאה "ישקל לסגור את התיק" הינו רישום או הבטחה שיש לה אפשרויות שונות. שיקול אינו סגירה.
 - ההבטחה של גורם מוסמך כי התיק יסגר וזה רק עניין טכני, נדרשת הוכחה. הגורם לא הובא, לא נדרש לאמת הבטחתו והבהרתו והמובא בפניו אינו עולה כדי הבטחה שלטונית מדויקת ומוחלטת.
 - לאור כל האמור נראה נכון במקרה זה, ליתן ההחלטה בכל הקשור בטענת ההגנה מן הצדק בסופו של ההליך כאשר בסמכות בית המשפט לקרוא המפה באיזונים הנדרשים ולהגיע למסקנות ולסנקציות שונות ככל שיראה לנכון אם בכלל ובכלל זה: מחיקת כתב האישום גם לאחר שמיעת הראיות, שינוי בסעיפי כתב האישום וצמצום השלכות על הכרעת הדין, ואם מתקיימת הרשעה השלכות הטענות לעניין העונש גם כן. כך, שמנעד שיקול הדעת בטענת הגנה מן הצדק מטעמים של הבטחה שלטונית רחב, ונראה לעשות בו שימוש בהמשך ההליך.
 - זאת ועוד, יתכן שיהא ברצונו של בית המשפט לשמוע את הגורם שנתן ההבטחה בעצמו או זה שבישר כי כל שנשאר הוא טכני, כדי סגירתו של התיק ומחיקתו של כתב האישום.
- ו. בשל המרחק בין מהותו ועניינו של המיוחס בכתב האישום, ומנגד מהות התביעה האזרחית - חוב כספי, אין מדובר בליבון הסיטואציה מושא כתב האישום במסגרת ההליך האזרחי שהיה בה כדי תרומה לדין.
- ז. זאת ועוד, בשל קיומם של שני סעיפי עבירה בשלב זה, שלכאורה גם בהתקיים חיובים כספיים של הנאשמת כלפי המתלוננת או בהתנהלות חסרת מהימנות כעולה מפסק הדין האזרחי, לא ראיתי לנכון לקבוע כי מדובר כבר בשלב זה בזעקתה של תחושת הצדק או בפגיעה חריפה בהגנות. כאמור בע"פ 4855/02 מדינת ישראל נגד ד"ר איתמר בורוביץ נט (6) 776 (2005). האינטרס הציבורי אף מחייב כי גם אם הייתה ההבטחה ברורה מן הראוי כי כזו לא תינתן באין זהות בין יריעת המחלוקת בתיק האזרחי לפלילי שיש בה כדי חיסכון בזמנו היקר של בית המשפט גם אם הנטלים ורף הראיות שונה, לו היה מדובר בתביעה למשיכה בשיער והייתה מוכרעת המחלוקת האזרחית היה מקום לשיקול השלכותיה.

ח. אין בית המשפט סבור כי מדובר ברדיפה דיכוי או התעמרות. המצפון טרם הזדעזע אין מדובר בשתי עמדותיה של תביעה ביניהן פער והסתירה ניתנת ליישוב מה גם שאף לדברי ההגנה, ההבטחה עצמה היא לשקול. הזהירות מובנת והכול יודעים כי ההיררכיה עד לסופיות ואישור אינה פשוטה בשמירת האינטרס הציבורי, ולא כל הבעת מגמה וכיווני חשיבה לקראת נאשם או באי כוחו כמוהו כהסכם סגור ומוחלט, הבטחה עליה ניתן להסתמך. תפ"ח 1229/04 מדינת ישראל נגד פחימה טלי ת"ק - מח 2005 (1) 2071 עמ' 2073.

ט. הגשת ההליך אינה מפלה אלא ההיפך סגירת התיק עתה היא שתפלה בין נאשמת זו דנן לבין אחרים בגין אלימות כתוצאה ממחלוקת כספית.

י. מנגד ועדיין נדרשות נורמות וזהירות התובעים במצגיהם רמזיהם לבל יתפסו בקלקלתם בהיאחז צד במשתמע הלכאורי ובהוצאתו לעיני השמש הבטחה למגמה ואפשרות שיקול דעת לשינוי או הבטחה שברור כי היא עקיפת המקובל בניסיון למצוא פתרון או בהעדר אפשרות לשנות בתת המלים מבין לשורות הבתים. ראו בא. פורת " הגנה מן הצדק בעידן החוקתי " קרית המשפט כרך א' התשס"א (עמ' 402, 401, 381) מרדכי קרמניצר : "תפקידו של התובע בהליך הפלילי "פלילים ה' (תשנ"ז ע' 184, 173) .

יא. בית המשפט אינו זונח הטענה ולא תם העיסוק בה, אלא מבקש לשוקלה במכלול השיקולים כולם בסוף שמיעת הראיות בתיק בעמידה על נסיבות האירוע ובמכלול עקרון הבטלות היחסית או השלכות טענת ההגנה מן הצדק על ההליך. אין הטענה נוגעת לפגיעה בזכויות דיוניות, או בחוסר הגינות קיצוני. הליך אזרחי הסתיים כפי שהסתיים הליך פלילי שאינו עוסק בגובה החוב אלא באלימות הקשורה בו לכאורה הוא העומד להוכחת התביעה.

יב. בהרחבה ניתן לעמוד על ההלכות והעקרונות, בישגב נקדימון " הגנה מן הצדק " הוצאת נבו תשס"ד 2003 עמ' 20.

יג. תינתן זכות קדימה לשיקולי הבטלות היחסית בשיקול הדעת הרחב אל מול טענה זו בתיק דנן ביחס להתנהלות הנטענת, גם אם לא עלתה במובהק כדי הבטחה שלטונית מוחלטת שהופרה.

יד. לאור האמור, ובשלב זה, אורה כדלקמן :

i. בשלב זה הפגם אינו ברור דיו, לא נפגעה זכות דיונית מהותית לבירור המיוחס, ולא זה השלב לשקול מכלול השיקולים ובכלל זה ראיית התמונה כולה והאפשרויות השונות.

ii. ההכרעה הסופית בעתירה תידחה לאחר שמיעת הראיות.

iii. בית המשפט ישקול בהמשך ההליך כאמור את התנהלות הצדדים לרבות הטענה וניגזרותיה במכלול המנעדים והאפשרויות שבפניו.

iv. עם סיום שמיעת הראיות ישקול בית המשפט הפגם ועוצמתו, האם בקיום ההליך הפלילי יש משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק. ג. האם ניתן לרפא הפגם ובכלל זה ביטול ראייה, הקלה בעונש, הרשעה בעבירה פחות חמורה.

v. אין באמור כדי למנוע הידברות בין הצדדים על רקע האמור, ואם יגיעו להסדר דיוני או אחר יגישו בקשה בהתאם ובכל עת בנסיבות.

ניתנה היום, ד' חשוון תשפ"ה, 05 נובמבר 2024, בהעדר הצדדים.